

BARENTS URHEILUN SELVITYS- JA KEHITYSTYÖ

Selvitystyö

Lapin Liikunta ry

Opetus- ja kulttuuriministeriö

2019-2020

SISÄLLYS

1	Johdanto	3
2	Barents Urheilu ry.....	4
2.1	Tausta	4
2.2	Toimintaympäristö	6
2.3	Talous.....	7
2.4	Hallituksen rakenne ja säännöt	9
2.5	Strategia.....	10
3	Selvitystyön menetelmät ja rajaukset	12
4	Haastatteluiden ja kyselyiden tulokset.....	14
4.1	Barents Urheilun hallitus	14
4.2	Barents Urheilu ry:n jäsenet.....	17
4.3	Urheiluakatemia	19
4.4	Lajiliitot ja alueorganisaatiot	19
4.5	Barents Games tapahtumiin osallistuneet	21
4.6	Urheiluseurat.....	22
4.7	Julkinen sektori.....	23
5	Johtopäätökset ja huomiot.....	26
6	Pohdinta	30
7	Lähteet.....	32
	Liitteet.....	33

1 JOHDANTO

Barents Urheilun selvitystyö aloitettiin loppuvuodesta 2019. Lapin Liikunta ry toteutti selvityksen Opetus- ja kulttuuriministeriön toimeksiantona. Maantieteellisesti selvitys kohdistui Pohjois-Pohjanmaan, Kainuun ja Lapin alueelle. Selvitystyöhön osallistui BU:n hallituksen jäsenet, BU:n jäsenet, urheiluopistot, urheiluakatemit, urheiluseurat, lajiliitot, alueorganisaatiot, urheilijat, valmentajat ja julkinen sektori. Selvitystyön tavoitteena oli vastata toimeksiantajan kysymykseen; Miten turvata BU tulevaisuus, kun suurin osa aktiivisista toimihenkilöistä oli eläköitymässä vieden tietotaidon mukanaan. Tarve oli myös siirtää BU:n avustus kestävämmältä pohjalta johonkin jo olemassa olevaan tukeen, hallintoa vähentäen ja kehitystyötä jatkaen.

Selvitystyön tarkoituksena oli

- kartoittaa Barents Urheilun (BU) nykytila, sen toimintamalli ja -kulttuuri, resurssit ja tulevaisuuden näkymät
- kartoittaa tunnettuutta, rahoitusta, tiedon kulkua ja laajuutta
- dokumentoida olemassa olevaa tietoa
- luoda tulevaisuudenkuvaa Barents Urheilun asemoitumisesta jatkossa

Selvitystyö oli tarpeellinen Barents Urheilun (BU) taustatiedon keräämiseksi sekä laajan yhteistyöverkoston ja liikuntakulttuurin säilyttämiseksi. Yksi keskeisimmistä tietolähteistä Barents Urheilun selvitystyössä olivat asiantuntijoiden haastattelut, kun dokumentoitua tietoa ei ollut saatavilla. Ilman selvitystyötä Lapin Liikunnalla ei olisi ollut riittävästi taustatietoa Barents Urheilun nykytilasta. Barents Urheilulla on merkittävä rooli monikulttuurisen, monipuolisen ja avoimen liikuntakulttuurin edistäjänä, joten toiminnan jatkuvuus tuli turvata.

Avainsanat: Barents Urheilu, jäsenet, urheiluseurat, urheiluakatemia, lajiliitot, julkinen sektori, toimintaympäristö

2 BARENTS URHEILU RY

2.1 Tausta

Barents Urheilu on Suomen, Ruotsin, Norjan ja Venäjän yhteinen toimintamuoto, joka kohdistuu 15-25 -vuotiaisiin nuoriin, heidän valmentajiin ja muihin seuratoimijoihin. Suomen osalta toiminnasta vastaa Barents Urheilu ry (BU), jossa ovat jäseninä pohjoisen alueen liikunnan aluejärjestöt; Kainuun Liikunta ry, Lapin Liikunta ry ja Pohjois-Pohjanmaan Liikunta ja Urheilu ry. BU keskittyy liikuntaan liittyviin aktiviteetteihin, kuten urheilukilpailuihin, nuorisoleireihin sekä johtajien ja valmentajien seminaareihin. (Lapin Liikunta ry 2020).

Barentsin alueen asukkaiden yhteistyö ulottuu kauas historiaan. Pohjois-Suomen, Pohjois-Ruotsin ja Pohjois-Norjan välistä urheilijavaihtoa on tapahtunut 1930-luvulta lähtien. Luulajassa vuonna 1950 pidetyssä Felleskomitean kokouksessa tehtiin sopimus Pohjoiskalotin alueen urheiluyhteistyöstä Pohjois-Suomen, Pohjois-Ruotsin ja Pohjois-Norjan välillä. Vuoteen 1997 saakka yhteistyötä kutsuttiin Kalottieurheiluksi. Rajat ylittävä urheiluyhteistyö oli luontevaa, sillä alueella on pitkät etäisyydet ja heikot liikenne yhteydet etelään sekä maiden suurimpiin kaupunkikeskuksiin. Sopimuksen avulla haluttiin pitää yllä perinteeksi tulleita yhteistyön malleja sekä luontevaa yhteyttä kalottialueen kansojen kesken. Toisten tukeminen yli lajirajojen ja osaamisen vahvistaminen koettiin merkitykselliseksi. Yhteistyön alkuvaiheessa toiminta keskittyi muutaman lajin kilpailutoimintaan. (Barents Sports 2020, Lapin Liikunta ry 2020).

Vuonna 1960 silloinen Norjan Itä-Finnmarkin (Øst-Finnmark), nykyinen Finnmarkin Urheilupiiri (Finnmark Idrettskrets) ja Murmanskin läänin Urheilukomitea (Sports Committee of Murmansk Oblast) allekirjoittivat kahdenvälisen sopimuksen rajat ylittävästä urheiluyhteistyöstä. Myös Venäjän, Suomen ja Ruotsin urheilujärjestöillä oli tuolloin olemassa kahdenvälisiä sopimuksia. Tällä tavoin luodut yhteydet Venäjään toimivat mallina myöhemmälle Barentsin alueen yhteistyölle. Venäjä haluttiin kutsua Barents Urheilutoimintaan mukaan tutuksi tulemisen ja rauhantyyden vuoksi. Vuosina 1992-1993 Barents urheiluun mukaan tuli poliittisen yhteistyön aspekti, missä neljän maan ulkoministerit aloittivat neuvottelut Barents yhteistyöstä urheilun avulla. Luulajan konferenssissa vuonna 1994 keskusteltiin Venäjän yhteistyön mahdollisuuksista ja 1997 Oulaisten konferenssissa tehtiin päätös, että Venäjä otetaan mukaan Barents urheilun piiriin. Venäjän tultua virallisesti

mukaan yhteistyöhön vuonna 1997 Kalottieurheilun nimi muutettiin Barents Urheiluksi. Venäjä oli mukana ensimmäisissä otteluissa 1999. (Barents Sports 2020).

Vuonna 2014 toimintaan tehtiin merkittävä muutos. Jäsenmaat sopivat uudesta toimintamallista, jonka myötä yksittäisistä kilpailutapahtumista (kalottiottelut/Barents ottelut) siirryttiin suurempaan, useamman lajin yhteiseen Barents Games -tapahtumaan. Vuorovuosin kesälajien kesäkisat (Barents Summer Games) ja talvilajien talvikisat (Barents Winter Games) kokoavat nuoret urheilijat ja taustajoukot yhteen yli laji- ja maarajojen. Uusi toimintamalli tuo kisoille enemmän näkyvyyttä ja on osanottajille hienompi tapahtuma, jossa he tapaavat muitakin kuin oman lajinsa urheilijoita. Edelleen tavoitteena on, että lajit voivat halutessaan järjestää omia lajikohtaisia otteluita osana seuran varsinaista toimintaa Barents kesä- ja talvikisojen välivuosina. Ensimmäinen virallinen uuden toimintamallin mukainen talvikisa järjestettiin Norjan Tromssassa onnistuneesti vuonna 2014. Sitä ennen toimintamallia testattiin vuonna 2009 ja 2013 Luulajassa. Nykyisin kisoissa ja muissa eri toiminnoissa on vuosittain mukana noin 3500 henkilöä. (Barents Sports 2020, Lapin Liikunta ry 2020).

Jäsenmaiden yhteinen toimielin on Barents Sport Committee (BSC), suomeksi Barentsin Urheilukomitea. Urheilukomiteassa on kustakin maasta kaksi edustajaa ja se kokoontuu säännöllisesti 3-5 kertaa vuodessa. Komitea päättää muun muassa kesä- ja talvikisojen lajit ja kilpailutapahtumat. Lisäksi joka neljäs vuosi järjestetään Barents konferenssi, joka on Barents Urheilun ylin päättävä elin. Konferenssi on yhteinen iso tapahtuma, jossa on seitsemän virallista edustajaa kustakin jäsenmaasta (kaksi alle 25-vuotiasta). Samaan yhteyteen pyritään järjestämään myös muiden maiden urheilulajien väliset konferenssit. Lisäksi jokaisella jäsenmaalla on oma kansallinen päättävä elin. Suomessa tämä taho on Barents Urheilu ry. Barents Urheilun jäsenmailla on yhteinen koordinaattori, jonka palkkaukseen osallistuvat taloudellisesti Norja, Ruotsi ja Suomi. Kansainvälisen koordinaattorin työntekijän työpanos kohdistetaan 80% Barents Urheiluun ja 20 % Pohjois-Norjan urheilun kehittämiseen. (Barents Sports 2020).

2.2 Toimintaympäristö

Barentsin alueeseen kuuluvat Suomen, Ruotsin, Norjan ja Luoteis-Venäjän pohjoiset alueet. Barentsin alue käsittää maa-alueet Barentsinmeren ympärillä ja pohjoiskalotissa. Alue ulottuu lännestä Norjan Nordlandista itään Novaja Zemljaan ja Ural-vuoristoon ja etelään Pohjanlahteen sekä suuriin järviin Laatokkaan ja Äänisjärveen. Alueella asuu yli 5 miljoonaa ihmistä, jotka ovat laajalla, noin 1,6 miljoonan neliökilometrin alueella. Barentsin alueen luonnonvarat ovat erittäin rikkaat ja monimuotoiset. Merkittävimpiä luonnonvaroja ovat metsät, kala-, malmi- ja öljyvarat. (Barents Sports). Barentsin alue on arktisista alueista yksi monimuotoisimmista. Alueella on suhteellisen runsas, monikulttuurinen väestö, monimuotoista taloudellista toimintaa ja kansainvälistä yhteistyötä. (Tennberg ym. 2017).

Kuva 1. Barentsin alue (Arctic Centre, University of Lapland)

Barents Urheilu Venäjällä keskittyy pääosin Murmanskin alueelle. Suomessa Barents Urheilun toiminnassa ovat mukana Kainuu, Lappi ja Pohjois-Pohjanmaa. Myös Pohjois-Karjalan alue on ollut kiinnostunut osallistumaan Barents Urheilun toimintoihin. Pohjois-Karjalan maakuntaliitto on tiedustellut mahdollisuutta päästä mukaan kisatoimintoihin, mutta alueen laajentamisen suhteen ei ole tehty päätöksiä Barentsin Urheilukomitean tai Barents Urheilu ry:n kesken. Pohjois-Karjala on hyväksytty Barentsin alueneuvoston jäseneksi 2016 (Happonen 2020).

Barentsin alue on arktisella alueella, jolle on ominaista kova ilmasto, harvaan asutut alueet ja pitkät etäisyydet. Alueiden kansat ovat pitäneet yhteyttä toisiinsa tuhansien vuosien ajan kaupan ja kulttuurin välityksellä. Aluetta ovat asuttaneet pitkään suomalaiset, ruotsalaiset, norjalaiset, venäläiset sekä alkuperäiskansat, kuten saamelaiset ja vähemmistöt, kuten meänkieliset. Väestön ikääntyminen, poismuutto ja kaupungistuminen ovat merkittäviä tekijöitä alueen väestökehityksen kannalta. Aluetta leimaavat suuret sisäiset hyvinvointierot, hallinnolliset eroavaisuudet sekä taloudellisten mahdollisuuksien ja resurssien erilaisuus. Sosiaalisten ja taloudellisten olosuhteiden eroista huolimatta alueet kohtaavat monia yhteisiä haasteita, kuten sen, että alueet sijaitsevat kaukana sekä maidensa pääkaupungeista että suurista markkinoista. Yhtenä suurena tulevaisuuden haasteena alueella on ilmastonmuutos. Arktinen alue, mihin myös Barentsin alue kuuluu, lämpenee ilmastonmuutoksen vuoksi nopeammin kuin mikään muu alue maailmassa (Barents Sports, Tennberg ym. 2017).

2.3 Talous

Barents Urheilun toiminnan taloudellisena perustana Suomessa on Opetus- ja kulttuuriministeriön (OKM) myöntämä valtionavustus. Vuonna 2019 tukea myönnettiin 40.000 euroa. Lisäksi jäsenmaiden yhteisesti palkkaaman kansainvälisen koordinaattorin kustannuksiin Suomi on saanut OKM:ltä valtion erillisavustuksen 20.000 euroa. Suomen osalta molempia avustuksia haetaan OKM:ltä vuosittain. (Happonen 2020).

Valtionapukelpoisena yhteisönä Barents Urheilu ry saa taloudellisen tukensa valtionapuna ja järjestöllä ei ole muita avustuskanavia. Tällä hetkellä järjestön taloudellinen tilanne on ylijäämäinen pohjaten edellisen toimikauden lukuihin. Hallituksen kokouspäätöksen mukaisesti hallituksen

jäsenille korvataan kokouksista koituvat matkakulut. Luottamushenkilöt osallistuvat 1-4 kertaa vuodessa kokouksiin Barents Urheilun toiminta-alueella (Norja, Ruotsi, Suomi ja Venäjä). Luottamushenkilöille korvataan matkakulut yhdistyksen oman matkustussäännön mukaisesti. (Aula 2020).

Järjestön toiminta pohjautuu vapaaehtoisuuteen ja toiminnassa oleville ei makseta työstä palkkaa. Puheenjohtajalle ja sihteerille maksetaan korvauspalkkiot ja taloushallinto hoidetaan ostopalveluna Lapin Liikunta ry:n kautta. Palkkioiden summat hyväksyy vuosittain Barents Urheilun hallitus. (Aula 2020).

Lajien yhdyshenkilöt kokoontuvat vuosittain suunnittelemaan tulevia kilpailutapahtumia. Osallistuneille korvataan matkakulut ja Barents Urheilu ry tarjoaa kokouspuitteet. Jokainen kilpailutapahtuma on oma erillinen tilaisuutensa ja budjetti määräytyy mukana olevien lajien ja kilpailumaan mukaan. (Aula 2020).

Norjan Kirkkoniemessä toimiva Barents sihteeristö on merkittävä taloudellinen tukija Barents kisojen järjestelyissä. Barents sihteeristön tarkoituksena on tukea Barentsin alueen kansainvälistä toimintaa Norjan ja Venäjän välisten suhteiden ylläpidossa. Sihteeristö maksaa Norjan ja Venäjän osallistujien majoitus- ja ruokakulut olivat kisat missä tahansa Barents Urheilun alueella. Barents urheilun yhteinen koordinaattori on tiiviisti mukana kisajärjestelyissä. Hän muun muassa ottaa vastaan kisailmoittautumisia sekä tulee kisapaikkakunnalle paikan päälle muutamia päiviä ennen kisojen alkua avuksi järjestelyihin. Sihteeristön tukitoimenpiteistä on olemassa sopimukset koskien kustannuksia. (Takalo 2020).

Tällä hetkellä Barents Urheilun jäsenmaiden taloudelliset toimintamallit ovat hyvin erilaisia keskenään. Taloudellisesta vastuunjaosta on olemassa sopimuksia, mutta ne eivät välttämättä toteudu sopimuksen mukaisesti. Tulevaisuuden tavoitteena olisikin tehdä uudet kirjalliset sopimukset taloudellisesta vastuunjaosta sekä toiminnan sisällöistä. Jotta Barents Urheilun toimintaa voidaan kehittää eteenpäin, henkilöstöresursseja tarvitaan lisää jokaiseen jäsenmaahan muun muassa lajivastaavien muodossa. (Takalo 2020).

Norjassa vuonna 2006 pidetyn Barents konferenssin päätös oli, että vuodesta 2007 eteenpäin Suomi, Ruotsi ja Norja vastaavat itse otteluiden kilpailukuluista. Venäjä osallistuu isäntämaa maksaa -periaatteella silloin, kun kilpailut järjestetään Venäjällä. Barents Sport Russia hoitaa tällöin kilpailukustannukset kaikkien maiden osalta (Happonen 2020).

2.4 Hallituksen rakenne ja säännöt

Yhdistyksen tarkoituksena on toimia jäsentensä yhteistyöjärjestönä ja hoitaa kansainvälistä urheilullista kanssakäymistä Barentsin alueella. Yhdistys edistää yhteistyötä liikunta- ja urheiluorganisaatioiden sekä sidosryhmien kanssa. Tarkoituksensa toteuttamiseksi yhdistys:

1. Toimii sitoutumattomana, voittoa tavoittelemattomana yleishyödyllisenä yhteisönä yhdistyslain mahdollistamalla tavalla.
2. Pitää yhteyttä naapurimaiden vastaaviin elimiin sekä eri urheilumuotoja varten Pohjois-Suomessa oleviin yhteisöihin.
3. Kiinnittää valtion ja valtakunnallisten liittojen huomiota Barentsin alueen erikoisolosuhteiden asettamiin vaatimukseen kansainvälisessä liikunta- ja urheilutoiminnassa.
4. Myötävaikuttaa avustusten ja apurahojen hankintaan.
5. Avustaa taloudellisesti eri urheilumuotojen Barentsin alueella tapahtuvia kilpailu- ja muita toimintoja.
6. Edistää liikunta-alan tiedonvälitystä yhteistyössä eri tahojen kanssa.
7. Osallistuu kansainväliseen liikunta- ja urheilutoimintaan ja edistää liikunnan yhteistyötä sekä Euroopan Unionissa että Barentsin alueella.

Barents Urheilu ry:n sääntöjen mukaan hallitukseen kuuluu puheenjohtaja ja kahdeksan jäsentä, jotka valitaan syyskokouksessa. Säännöissä mainitaan, että hallituksessa tulee olla vähintään yksi jäsen Suomen Työväen Urheiluliitosta (TUL). Hallitus toimii yhdistyksen toimeenpanevana elimenä, hoitaa yhdistyksen asioita lain, näiden sääntöjen ja yhdistyksen kokouksen päätösten mukaisesti

sekä edustaa yhdistystä. Hallitus määrittää jäsenten työnjaon, valitsee lajijaostot/yhdyshenkilöt ja tarvittavat työryhmät sekä ottaa ja erottaa yhdistyksen toimihenkilöt.

Barents Urheilu ry:tä johtaa puheenjohtaja ja toimintoja valmistelee hallituksesta koostuva työvaliokunta. Sihteeri ja puheenjohtaja yhdessä työvaliokunnan jäsenten kanssa tekevät suurimmat valmistelut kilpailutapahtumiin ja kokouksiin. Kilpailutoiminta järjestetään siten, että Barentsin kisoissa ovat mukana lajit, jotka jäsenmaiden (Ruotsi, Norja, Suomi ja Venäjä) yhteinen Barentsin urheilukomitea on päättänyt.

Yhdistyksen jäseniksi voivat liittyä Kainuun, Lapin ja Pohjois-Pohjanmaan maakuntien alueella toimivat valtionapukelpoiset rekisteröidyt liikunnan ja urheilun alueorganisaatiot, jotka yhdistyksen hallitus hyväksyy jäseneksi kirjallisen hakemuksen perusteella. (Barents Urheilu ry:n säännöt).

2.5 Strategia

Barents Urheilun jäsenmailla on yhteinen strategia, joka päivitetään neljän vuoden välein Barents-konferenssissa. Tällä hetkellä voimassa oleva strategia päättyy vuoteen 2020. Strategian keskeisiä kohtia ovat Barents Urheilun päätavoitteet ja -painopistealueet, organisaatorakenne ja hallinto. Päätaavoite strategian mukaan on kehittää ystävyyttä urheilun kautta Barentsin alueella. Tavoitteet täsmentyvät seuraavasti:

1. Talvi- ja kesäkisojen järjestämisen ja liikunnan laadun kehittäminen BU:n alueella
2. Vapaaehtoistoimijoiden, johtajien, urheilija- ja valmentajavaihtojen lisääminen
3. Suvaitsevaisuuden ja kulttuurisen ymmärryksen lisääminen alueen asukkaiden kesken

Pääpainopistealueina ovat urheiluun liittyvä toiminta, kehittäminen, tiedotus ja markkinointi sekä talous. Urheiluun liittyvän toiminnan alle on listattu Barentsin kesä- ja talvikisojen järjestäminen, nuorisotoiminta (seminaarit, leirit ja vaihdot) sekä paraurheilu. Lisäksi mainitaan Barents ottelut, joita järjestetään joka toinen vuosi Barents kesä- ja talvikisojen välivuosina. Ottelut ovat lajien vastuulla niin järjestelyiden kuin rahoituksen suhteen. (Barents Sports Strategic Plan 16-20).

Kehittämisen, tiedotuksen ja markkinoinnin alla mainitaan useita tavoitteita ja painopisteitä. Muun muassa uusien lajien mukaanotto yhteistyöhön, yhteistyön vahvistaminen Barentsin alueen muihin toimijoihin, kuten Barents sihteeristöön, BU:n esille nostaminen kansainvälisissä tapaamisissa sekä BU:n visuaalisen ilmeen vahvistaminen. Taloudellisina tavoitteina ovat jäsenmaiden samanlainen taloudellinen toimintamalli, taloudellisen toiminnan turvaaminen myös ulkopuolista rahoitusta hyödyntäen sekä kansainvälisen koordinaattorin aseman turvaaminen. (Barents Sports Strategic Plan 16-20).

3 SELVITYSTYÖN MENETELMÄT JA RAJAUKSET

Selvitystyön tarkoituksena oli kartoittaa Barents Urheilun nykytilaa, sen toimintamallia ja -kulttuuria, resursseja ja tulevaisuuden näkymiä. Tarkoituksena oli myös kartoittaa BU:n tunnettuutta alueella sekä kokemuksia ja mielikuvia BU:sta ja sen toiminnasta. Selvitystyön menetelminä käytettiin henkilökohtaisia ja ryhmähaastatteluja sekä sähköistä kyselylomaketta. Haastattelut toteutettiin koronaepidemian vuoksi etäyhteyksin Microsoft Teams -ohjelmalla tai puhelinhaastatteluin ja sähköiset kyselyt toteutettiin Google Forms -kyselylomakkeella. Haastattelut ja kyselyt toteutettiin pääasiassa kevään 2020 aikana ja muutamia haastatteluita tehtiin vielä syksyllä 2020. Haastattelut ja kyselyjen vastaukset tallennettiin muodosta ja tarpeesta riippuen joko nauhoituksena, sähköisenä lomakkeena tai sähköpostin välityksellä. Haastattelujen ja kyselyjen tulokset on purettu raporttiin siten, että yksittäisten henkilöiden anonymiteetti säilyy. Asiantuntijoiden haastatteluissa on kysytty lupa yksittäisten henkilöiden nimen käyttöön.

Barents Urheilun hallituksen jäsenille toteutettiin henkilökohtaiset haastattelut. Haastattelujen tarkoituksena oli selvittää hallituksen jäsenten näkemyksiä Barents Urheilun toiminnasta, merkityksestä, visiosta, strategiasta ja arvoista. Haastateltavat arvioivat myös henkilökohtaisella tasolla Barents Urheilun tämänhetkisiä vahvuuksia ja heikkouksia sekä tulevaisuuden mahdollisuuksia ja uhkia (SWOT-analyysi). Alkuperäisenä ajatuksena oli toteuttaa hallituksen jäsenten kuuleminen anonymisti sähköisen kyselyn muodossa, mutta BU:n puheenjohtajan toiveesta päädyttiin henkilökohtaisiin haastatteluihin.

Toisena haastatteluryhmänä olivat Barents Urheilun jäsenet eli pohjoisen alueen liikunnan aluejärjestöt; Kainuun Liikunta ry, Pohjois-Pohjanmaan Liikunta ja Urheilu ry ja Lapin Liikunta ry. Haastattelu toteutettiin ryhmähaastatteluna Microsoft Teams -ohjelmalla aluejärjestöjen aluejohtajille. Haastattelun tarkoituksena oli selvittää BU:n jäsenten näkökulmaa BU:n tavoitteista ja kehittämiskohteista sekä vahvuuksista, heikkouksista, mahdollisuuksista ja uhista (SWOT-analyysi).

Sähköinen kyselylomake lähetettiin kolmelle eri kohderyhmälle. Yksi kyselyistä lähetettiin vuosina 2018 ja 2019 Barents Games -kilpailuihin (Barents Winter Games Luleå 2018 ja Barents Summer

Games Murmansk 2019) osallistuneille urheilijoille, lajiyhdyshenkilöille ja seuraedustajille. Kyselyn tarkoituksena oli selvittää kisoihin osallistuneiden kokemuksia, mielikuvia ja kehittämisehdotuksia Barents Urheilun toimintaan liittyen. Toisen kyselyn kohderyhmänä olivat lajiliitot ja alueorganisaatiot, joiden lajit ovat olleet mukana Barents kilpailuissa. Kyselyn tarkoituksena oli selvittää kohderyhmän kokemuksia ja kehittämisehdotuksia BU:n toimintaan liittyen. Kolmas kysely suunnattiin Barents Urheilun alueen urheiluseuratoimijoille ja kyselyn tarkoituksena oli selvittää BU:n tunnettuutta sen toiminta-alueella.

Selvitystyö sisälsi myös Lapin Urheiluopiston ja Lapin Urheiluakatemia edustajien kuulemiset. Kainuun Liikunnan kautta saimme tietoa oppilaitosyhteistyön mallista (Kajaanin ammattikorkeakoulu ja Vuokatti-Ruka-akatemia) Kajaanin talvikisojen 2020 osalta, jotka peruuntuivat koronapandemian vuoksi. Selvitystyöhön haluttiin mukaan myös urheiluopiston ja oppilaitosyhteistyön näkökulma Barents Urheilun toiminnasta ja tavoitteista, mahdollisista yhteistyömahdollisuuksista sekä siitä, miten BU voisi tukea pohjoisen alueen urheilijoita tulevaisuudessa.

Lisäksi kuultiin julkisen sektorin toimijoita Opetus- ja kulttuuriministeriöstä, Lapin liitosta ja Lapin aluehallintovirastosta ja Pohjois-Suomen aluehallintovirastosta. Pohjois-Suomen aluehallintoviraston haastattelusta ilmeni, että virasto ei ole tehnyt Barents Urheilun kanssa yhteistyötä.

4 HAASTATTELUIDEN JA KYSELYIDEN TULOKSET

4.1 Barents Urheilun hallitus

Barents Urheilu ry:n hallituksen haastatteluissa korostui toiminnan perinteet ja tärkeys. Aikaisemman Kalottieurheilun ja nykyisen Barents Urheilun toiminta pohjautuu vanhoihin perinteisiin ja jäsenmaiden väliseen vahvaan yhteistyöhön. Tärkeimpänä toimintona hallituksen jäsenet pitävät Barents Games -tapahtumien järjestämistä ja toiminnan toteuttamista 15-25 -vuotiaille nuorille. Uusi Barents Games -kilpailumalli on ollut toiminnassa kuuden vuoden ajan ja kaikki hallituksen jäsenet pitivät uudistusta onnistuneena. Urheilu on tärkeä osa tapahtumaa, mutta sitäkin tärkeämmäksi koettiin kansainvälisen tapahtuman kokeminen, uudet ystävyysuhteet ja monikulttuurisuus. Barents Urheilun tärkeimpänä tavoitteena onkin yhdistää nuoria, lisätä heidän välistä vuorovaikutusta sekä tarjota heille kokemuksia kansainvälisestä ja monikulttuurisesta toiminnasta.

Haastatteluista kävi ilmi, että Barents Urheilu ry:llä ei ole omaa strategiaa vaan käytössä on jäsenmaiden yhteinen strategia, jonka viimeisin versio on Barents Sports Strategic Plan 2016-2020. Barents Urheilu ry:n missiota, visiota ja arvoja ei ole kirjattu ylös. Haastatteluissa jokainen hallituksen jäsen toi kuitenkin esiin olemassaolon perusteita (missio), toimintaa ohjaavia periaatteita (arvot) sekä tulevaisuuden visioita omasta näkökulmastaan. Alla olevat missiot, visiot ja arvot eivät ole Barents Urheilun virallisesti määrittämiä, vaan haastatteluiden kautta esiin nousseita asioita.

Missio	Visio	Arvot
<ul style="list-style-type: none">• "Häivytetään rajoja urheilussa"• Tarve pohjoisen alueen urheiluyhteistyölle• Nuoret saavat mahdollisuuden päästä tutustumaan naapurimaiden nuoriin, mikä lisää ymmärrystä alueen kulttuurista ja yhteiskunnasta	<ul style="list-style-type: none">• "Rajattomasti liikettä"• Barents Urheilu on vahva toimija pohjoisen alueen urheiluyhteistyössä	<ul style="list-style-type: none">• Kansainvälisyys• Monikulttuurisuus• Avoimuus• Yhdenvertaisuus• Yhteisöllisyys

Hallituksen jäseniltä kartoitettiin Barents Urheilun tärkeimpiä tavoitteita ja kehityskohteita. Tärkeä tavoite on Barents Games -kisojen kehittäminen edelleen eteenpäin sekä muun kansainvälisen toiminnan, kuten urheilijoiden, valmentajien ja seuratyöntekijöiden koulutusten ja vaihtojen kehittäminen yhteistyössä muiden jäsenmaiden kanssa. Isona kehityskohteena nousee myös Barents Urheilun profiilin nosto ja näkyvyyden lisäys sekä alueellisesti että valtakunnallisesti. Jotta BU:lla on mahdollista saada lisää näkyvyyttä, tulee tiedottamista ja viestintää lisätä sekä tehdä siitä aiempaa suunnitelmallisempaa. Tavoitteiksi ja kehityskohteiksi mainittiin myös yhteistyön lisääminen alueen muiden urheilutoimijoiden, kuten lajiliittojen kanssa.

Useampi hallituksen jäsen mainitsi haastatteluissa, että nykyisillä resursseilla toiminnan kehittäminen on kuitenkin haastavaa. Barents Urheilu ry:llä ei ole yhtään palkattua työntekijää vaan toiminta Suomessa painottuu tällä hetkellä vahvasti vapaaehtoisuuteen. Kun palkattua työntekijää ei ole, vaatii toiminnan pyörittäminen varsinkin puheenjohtajalta, sihteeriltä ja työvaliokunnalta aikaa ja panostusta. Haastatteluista ilmeni, että laajempi kehittämistyö vaatisi ehdottomasti lisää resursseja toimintaan sekä työntekijän viemään asioita eteenpäin. Hallituksen jäsenet tuovat kuitenkin esiin sen, että erityisesti talvi- ja kesäkisoja on kehitetty eteenpäin. Uusia kehittämistoimia ja lisäresursseja tarvitaan etenkin muun kansainvälisen toiminnan, kuten urheilija- ja valmentajavaihtojen, seminaarien ja nuorisoleirien kehittämiseen.

Haastatteluissa hallituksen jäsenet saivat jokainen arvioida omasta näkökulmastaan Barents Urheilun tämänhetkisiä vahvuuksia ja heikkouksia sekä tulevaisuuden mahdollisuuksia ja uhkia. Toiminnan vahvuuksina nähtiin tähän saakka toteutunut hyvä yhteistyö Opetus- ja kulttuuriministeriön, Barents Urheilukomitean, Barents sihteeristön sekä muiden jäsenmaiden toimijoiden kanssa. Toiminta on ainutlaatuista neljän maan yhteistyötä, joka on jatkunut jo pitkään. Vahvuudeksi nostettiin myös uusi Barents Games -kisajärjestelmä, erilaisten kulttuurien kohtaaminen sekä yhdenvertaisuus ja tasa-arvoisuus, jotka näkyvät muun muassa siinä, että paraurheilu on mukana samassa kisatapahtumassa muiden lajien kanssa.

Tämänhetkisen toiminnan heikkouksina haastateltavat mainitsivat Barents Urheilun heikon tunnettuuden niin valtakunnallisesti kuin myös paikallisella tasolla. Tiedottamista tulisi lisätä ja terävöittää, jotta suurempi yleisö tietäisi, mitä Barents Urheilu on. Heikkoutena nähtiin myös

nykyinen yhteistyö lajiliittojen kanssa. Yhteistyö on vuosien mittaan hiljalleen lisääntynyt, mutta siinä on edelleen kehitettävää. Yhteistyön tulisi olla vähintään sillä tasolla, että Barents kisat on huomioitu kisoissa mukana olevien lajiliittojen kisakalentereissa. Mahdollisuuksina nähtiin Barents kisojen kehittäminen niin urheilun kuin yhteisöllisyyden ja monikulttuurisuuden suhteen. Hallituksen jäsenet näkivät, että Barents Urheilulla olisi mahdollisuus olla vahva toimija pohjoisen alueen urheilyyhteistyössä ja se voisi toimia jopa yhtenä vetovoimatekijänä alueella. Mahdollisuuksia nähtiin myös Barents Urheilun tunnettuuden lisäämisellä sekä yhteistyöllä lajiliittojen kanssa.

Suurimpana uhkana hallituksen jäsenet näkivät taloudellisen tilanteen heikkenemisen ministeriön tuen ja/tai Barents sihteeristön tuen vähenemisen kautta. Resurssien pieneneminen suurella todennäköisyydellä vaikuttaisi Barents kisojen järjestämiseen. Tähän saakka suomalaisten urheilijoiden osallistuminen Barents kisoihin on ollut ilmaista, mutta tuen väheneminen todennäköisesti johtaisi siihen, että urheilijoilta jouduttaisiin keräämään omavastuuosuus osallistumismaksuista. Toiminnan kehittäminen on nykyisillä resursseilla haastavaa, joten tuen väheneminen vaikuttaisi myös kehittämistyöhön negatiivisesti ja todennäköisesti kisajärjestelyitä jouduttaisiin supistamaan. Toisena uhkakuvana hallituksen jäsenet näkivät sen, että lähivuosina hallitukseen on löydettävä uusia jäseniä, kun nykyisestä hallituksesta on jäämässä henkilöitä pois. On tärkeää löytää poisjäävien jäsenten tilalle uusia, sitoutuneita henkilöitä ja saada hallitukseen myös nuorten edustajia.

VAHVUUDET	HEIKKOUEDET
<ul style="list-style-type: none"> • Yhteistyö Opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa • Yhteistyö kansainvälisten kumppaneiden kanssa • Tällä hetkellä hallituksessa hyvä toimijaporukka • Järjestäjät sitoutuvat kisojen järjestämiseen 100% • Erilaiset kulttuurit • Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus • Ainutlaatuinen neljän maan yhteistyö • Uusi kisajärjestelmä 	<ul style="list-style-type: none"> • Yhteistyö lajiliittojen kanssa • Yhteistyö urheiluseurojen kanssa • Maantieteellinen sijainti • Tiedottamisen puute paikallistasolla • Valtakunnan tasolla Barents Urheilulla ei ole näkyvyyttä

MAHDOLLISUUDET	UHAT
<ul style="list-style-type: none"> • Barents Urheilun tunnettuuden lisääminen • Barents Urheilusta vahva toimija pohjoisen alueen urheiluyhteistyöhön • Barents kisojen edelleen kehittäminen • Tiiviimpi yhteistyö lajiliittojen kanssa • EU-rahoitusten hyödyntäminen toimintaa tukeviin hankkeisiin? 	<ul style="list-style-type: none"> • Taloudellisen tilanteen heikkeneminen • Norjan Barents sihteeristön tuen väheneminen • Hyvä toimijaporukka jää pian Barents Urheilun hallituksesta pois • Barents alue on muuttotappioaluetta

Haastatteluiden perusteella osa hallituksen jäsenistä osoitti epäilyä, jos BU:n omistajuus vaihtuisi esimerkiksi aluejärjestön alle. Mikäli BU:n hallinto siirtyisi jonkin organisaation alaiseksi, on hallituksen jäsenten mielestä erittäin tärkeää, että Barents Urheilun toiminnalle on edelleen korvamerkitty omat resurssit. Hallituksen jäsenet tunsivat tulevaisuuden uhkaksi taloudellisten resurssien vähenemisen. Toistaiseksi tarkempia suunnitelmia taloudellisen tilanteen heikkenemisen varalle ei olla kuitenkaan tehty.

4.2 Barents Urheilu ry:n jäsenet

Haastattelu suoritettiin ryhmähaastatteluna Barents Urheilun jäseninä oleville aluejärjestöille; Lapin Liikunta ry:n, Kainuun Liikunta ry:n ja Pohjois-Pohjanmaan Liikunta ja Urheilu ry:n aluejohtajalle ja toiminnanjohtajille. Haastattelun tarkoituksena oli selvittää aluejärjestöjen näkökulmaa Barents Urheilun tavoitteista, kehittämiskohteista, vahvuuksista, heikkouksista, mahdollisuuksista ja uhista.

Toiminnanjohtajien haastattelussa Barents Urheilun tärkeimmiksi tavoitteiksi nousevat kansainvälisyys ja monikulttuurisuus, joista nuoret saavat uusia kokemuksia BU:n toimintoihin osallistuessaan. Kisat ovat hyvä mahdollisuus alueen nuorten väliseen kanssakäymiseen, jonka myötä ymmärrys eri maiden kulttuurista ja toimintatavoista lisääntyy.

Tällä hetkellä toiminta painottuu kisoihin sekä niihin liittyviin järjestelyihin. Lisäresurssit mahdollistaisivat myös muiden toimintojen, kuten urheilija- ja valmentajavaihtojen, koulutusten ja seminaarien, leiritoimintojen sekä viestinnän kehittämisen. Nämä mahdollistaisivat entistä laajemman kansainvälisen toiminnan. Nykyisillä resursseilla kehittäminen on kuitenkin haastavaa,

kun resurssit kuluvat täysin kisajärjestelyihin. Kehittämistoimenpiteiden suhteen pitäisi kartoittaa myös muiden maiden resurssit sekä toiveet, jotta tiedetään, millä tasolla kehitystyö on mahdollista.

Aikaisempien kohderyhmien lausunnot ja liikunnan aluejärjestöjen näkökulma tukevat toinen toisiaan. Barents kilpailujen kohdistuessa kilpaurheiluun on oleellista ottaa lajiliitot ja alueorganisaatiot vahvemmin mukaan tapahtumien suunnitteluun. Konkreettinen toimenpide on sisällyttää kilpailut mukana olevien lajien kilpailukalentereihin. Urheiluopisto- ja urheiluakatemiayhteistyö Pohjois-Suomessa vahvistaisi toiminnan kehittämistä ja tunnettuutta.

Barents Urheilun hallitukseen tarvitaan nuoria mukaan suunnittelu- ja järjestelytyöhön. Tärkeimpänä tavoitteena yhdistää nuoria, lisätä vuorovaikutusta kansainväliseen ja monikulttuuriseen toimintaan eri tapahtumien kautta. Hallituksen rooli on valmistella tapahtumat yhdessä nuorten kanssa.

Tiedotukseen panostaminen on avainasemassa, jotta Barents Urheilun toiminnalle saadaan näkyvyyttä tulevaisuudessa ja toiminta olisi avointa toiminnasta kiinnostuneille. Toimintaa ohjaavat ajan tasalla oleva toimintasuunnitelma, strategia ja kestävä rahoituspohja. Haastatteluissa nousi esiin, että aluejärjestöjen osaamista tai verkostoja ei ole tähän mennessä juurikaan hyödynnetty BU:n toiminnassa.

VAHVUUDET	HEIKKOUEDET
<ul style="list-style-type: none"> • Kansainvälisyys • Perinteet • Verkostot 	<ul style="list-style-type: none"> • Tunnettuus • Viestintä • Toiminta etäistä • Hallituspaikat
MAHDOLLISUUDET	UHAT
<ul style="list-style-type: none"> • Toiminnan laajentaminen • Toiminnan tuominen avoimemmaksi 	<ul style="list-style-type: none"> • Olemassa olevan verkoston katoaminen • Perinteet • Resurssit • Luottamus

4.3 Urheiluakatemia

Urheiluopiston ja Urheiluakatemian edustajan haastattelussa selvitettiin heidän näkökulmaa Barents Urheilun toiminnasta ja tavoitteista, mahdollisista yhteistyömahdollisuuksista sekä siitä, miten BU voisi tukea pohjoisen alueen urheilijoita tulevaisuudessa.

Haastattelussa nousi esiin, että tällä hetkellä Barents Urheilun kanssa tehtävä yhteistyö on vähäistä ja yhteistyön lisääminen onkin oleellisin asia. Yhteistyön laajuus riippuu siitä, kuinka isosti toimintaa voidaan tulevaisuudessa toteuttaa. Urheiluakatemiayhteistyön kautta voi syntyä uusia yhteistyön mahdollisuuksia, mutta tämä vaatii verkostojen aktiivista ylläpitoa. Kilpailullinen yhteistyö voi synnyttää halutessaan muuta yhteistyötä kuten ko-
ulutuksia, leiritystä, seminaareja ja yhteisiä hankkeita. Myös urheilijavaihdot lisäävät yhteistyötä seurojen välillä. (Keskitalo 2020).

Barents Games -tapahtumaan osallistuminen on urheilijalle kunnia-asia ja osalle osallistujista (kilpailijat ja valmentajat) ainoa kansainvälinen kilpailumahdollisuus. Tapahtumassa on paljon samoja tekijöitä kuin maaotteluissa. Kilpailutapahtuma on hyvä lähtökohta yhteistyölle. Yhteistyö nähdään mahdollisuutena ja se tuo lisäarvoa pohjoisen alueen kilpailutoimintoihin. (Keskitalo 2020).

4.4 Lajiliitot ja alueorganisaatiot

Lajiliitoille ja alueorganisaatioille lähetetyn kyselyn avulla haluttiin selvittää heidän näkökulmansa Barents Urheilun toiminnasta Suomessa. Vastauksia kyselyyn tuli yhteensä 17 kappaletta. Vastaajien joukossa oli muun muassa aluetyöntekijöitä, toiminnanjohtajia sekä seurakehittäjiä.

Vastaajista 15 henkilöä oli kuullut aikaisemmin Barents Urheilun toiminnasta. Heistä suurin osa ei ollut tietoisia Barents Urheilun muusta toiminnasta, kuten johtaja-, valmentaja- ja urheilijaseminaareista (82,4%). Mielikuvien ja kokemusten perusteella vastaajat kuvasivat Barents Urheilua muun muassa kansainväliseksi, mielenkiintoiseksi, tarpeelliseksi sekä innostavaksi. Barents Urheilua kuvattiin toisaalta myös tuntemattomaksi ja vieraaksi.

Suurin osa vastaajista oli sitä mieltä, että Barents Urheilun kesä- ja talvikisat olisi hyvä asettaa lajiliittojen omiin kilpailu- ja tapahtumakalentereihin. He kokivat, että Barents Urheilu tuo lisäarvoa lajitapahtumiin pohjoisella alueella ja kokivat toiminnan kiinnostavaksi. Kehittämisehdotuksiksi listattiin esimerkiksi tietoisuuden ja viestinnän lisääminen, roolien selkeyttäminen lajiliittojen kanssa sekä alueen laajentaminen.

“Tietoisuutta vielä lisää ja kaikki lajit sitoutuneesti mukaan. Nuoret urheilijat mukaan kehittämään toimintaa.”

“Jos Barents Gamesin roolia halutaan kasvattaa, tulisi roolitus lajiliittojen kanssa olla selkeä - kisojen huomiointi (erityisesti kotimaassa järjestettävät) kansallisessa kilpailukalenterissa ettei tule päällekkäisyyksiä tärkeimpien tapahtumien kanssa, sekä joukkueiden valintaperiaatteet. Onko Barents Urheilu itsenäinen toimija, vai onko lajiliitolla jokin rooli kokonaisuudessa.”

“Viestintä ympärivuotiseksi, ei pelkästään kesä- ja talvikisojen aikana.”

Vammaisurheilusta oli myös tarve saada tarkempaa kuvausta siitä, miten se asemoituu Barents Urheilussa. Paralympiakomitean pohjoisen alueen suunnittelijalle suoritettiin henkilökohtainen haastattelu aiheesta. Pohjoisen alueen suunnittelijan työpanos on ollut tärkeä Barents kisojen vammaisurheilun asiantuntemuksen ja kisojen kehittymisen kannalta. Tulevinakin vuosina Barents urheiluun tarvitaan vammaisurheilun yhdyshenkilö tukemaan urheilijoita ja suunnittelemaan Barents Games -tapahtumiin mukaan tulevia vammaisurheilun lajeja. On myös tärkeää, että vammaisurheilun asiantuntija on mukana joka neljäs vuosi järjestettävässä Barents konferenssissa keskustelemassa vammaisurheilun tilasta osana Barents -kisatapahtumia.

Vammaisurheilijoita on osallistunut neljään eri Barents Games -tapahtumaan ja se on mukana myös vuoden 2021 Tromssan kesäkisoissa. Lajeina siellä ovat keilailu, pingis ja yleisurheilu. Vammaisurheilun osalta tärkeää on saada kisoihin mukaan lajit, joihin löytyy riittävä määrä kilpailijoita kaikista maista. Suomessa ajatus on ollut, että jokainen maa listaisi urheilijoita, joita olisi tarjolla eri lajeihin ja lajit päätettäisiin sen mukaan. Tämä voisi olla keino saada lisää urheilijoita mukaan. Toistaiseksi muut maat ovat halunneet kuitenkin toimia niin, että ensin määritetään laji ja siihen ilmoitaudutaan, jos urheilijoita on. (Saapunki 2020).

4.5 Barents Games tapahtumiin osallistuneet

Yksi selvitystyön kyselyistä suunnattiin Barents Games -kilpailuissa käyneille urheilijoille, valmentajille sekä lajiyhdyshenkilöille. Kysely lähetettiin Luleån 2018 talvikisoissa sekä Murmanskin 2019 kesäkisoissa käyneille. Kyselyn avulla kartoitettiin kisoihin osallistuneiden kokemuksia, odotuksia sekä kehittämisehdotuksia kisoista ja niihin liittyneistä järjestelyistä.

Kyselyyn vastasi yhteensä 28 henkilöä. Suurin osa vastauksista tuli urheilijoilta (71,4%) ja lisäksi vastauksia tuli myös valmentajilta, lajiyhdyshenkilöiltä, joukkueenjohtajilta ja huoltajilta. Osa vastaajista toimi myös useammassa edellä mainitussa roolissa. Vastaajista kahdeksan henkilöä oli osallistunut 2018 Luleån talvikisoihin, 17 henkilöä Murmanskin 2019 kesäkisoihin ja kolme henkilöä näihin molempiin. Suurin osa vastanneista oli tyytyväisiä kilpailuihin ja he kuvailivatkin kisoja antoisaksi, ainutlaatuiseksi ja mielenkiintoiseksi mahdollisuudeksi. Vastauksissa korostui myös kisojen yhteisöllisyys ja kansainvälisyys.

”Loistava mahdollisuus saada nuorille kansainvälisen tason kilpailua, johon ei välttämättä muuten ole mahdollisuutta. Toimii ensikontaktina maajoukkue-tason urheiluun tulevaisuutta ajatellen.”

”Barents Winter Games oli iloinen, yhteisöllinen ja ainutlaatuinen kokemus!”

Osallistujista kaikki eivät olleet tietoisia muusta Barents Urheilun toiminnasta. Johtaja-, valmentaja- ja urheilijaseminaareista tiesi 50% vastaajista. Barents Games otteluiden kehitysideoina urheilijat toivoivat ennen tapahtumaa lisäinfoa kilpailutapahtumasta, kilpailun kulusta omaan lajiin liittyen, lajikohtaisia sääntöjä ja esittelyä kohdemaasta. Ennen kilpailuja toiveita esitettiin kattavasta kisainfopaketista hyvissä ajoin ennen tapahtumaa. Lajiyhdyshenkilöiden toiveena oli tarkistaa muiden maiden lajiyhdyshenkilöiden yhteystiedot useammin, jotta yhteydet seuroihin varmasti toimivat ennen seuraavaa kisaa.

Osallistujien odotukset otteluista olivat korkealla. Osa oli maininnut, että odotti kovempaa tasoa muiden maiden kilpailijoista. Kokonaisuudessaan tapahtumiin päässeet urheilijat ja heidän taustajoukkonsa olivat tyytyväisiä, että heidät valittiin mukaan kilpailuihin edustamaan omaa maataan ja saivat kansainvälisen kilpailukokemuksen. Kyselyyn vastanneet ovat valmiina

osallistumaan tapahtumiin uudestaan, jos vain iän puolesta pääsevät mukaan. Uudet ystävyysuhteet yli laji- ja maarajojen ovat toiminnan ydintä urheilun lisäksi. Palautteista kumpusi tyytyväisyys ja toiveena moni esitti, että kilpailuja jatketaan tulevina vuosina. Kaikki kyselyyn vastanneet suosittelisivat tapahtumia ja toimintaa muille.

”Hieno mahdollisuus monelle nuorelle kokea uudenlainen elämys hiukan erilaisessa yhteisössä!”

”Nykyinen konsepti laittaa kaikki kisat samaan aikaan ja samaan paikkaan tuo näkyvyyttä. Urheilijoista ja valmentajista kisat olivat toimiva ja mieleenpainuva kokonaisuus.”

4.6 Urheiluseurat

Kysely kohdistettiin Lapin, Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun urheiluseuratoimijoille. Kyselyn tarkoituksena oli selvittää Barents Urheilun tunnettuutta ja kiinnostavuutta Suomen Barentsin alueen urheiluseurakentällä. Vastauksia kyselyyn tuli yhteensä 63 kappaletta, joista Lapista 10 kappaletta, Kainuusta 18 kappaletta ja Pohjois-Pohjanmaalta 35 kappaletta. Vastauksia tuli laajasti eri lajien edustajilta. Myös sellaisilta lajeilta, jotka eivät ole tällä hetkellä mukana kesä- tai talvikisojen lajivalikoimassa. Vastaajat toimivat urheiluseuroissa muun muassa puheenjohtajina, toiminnanjohtajina, hallituksen jäsenenä ja valmentajina. Noin 70% oli kuullut Barents Urheilun toiminnasta aikaisemmin ja osa oli myös osallistunut Barents kisoihin.

Suurin osa vastaajista koki Barents Urheilun toiminnan kiinnostavaksi. Vastaajilta kartoitettiin heidän kokemuksia ja mielikuvia Barents Urheilusta ja sen toiminnasta. Barents Urheilua kuvailtiin muun muassa tarpeelliseksi, innostavaksi, juhlavaksi sekä houkuttelevaksi. Toisaalta Barents Urheilua kuvattiin myös epäselväksi, vaatimattomaksi sekä tarpeettomaksi. Vastauksissa kuvailtiin, että Barents kisat ovat hyvä mahdollisuus nuorelle päästä kokemaan hieno tapahtuma sekä saada kansainvälistä kokemusta. Suurin osa haluaisikin oman seuran urheilijoita mukaan Barents kisoihin.

”Hieno tapahtuma, hyvä tunnelma ja yhteishenki.”

Kehittämissuhteissa korostui tiedottamisen ja tunnettuuden lisääminen. Tiedottamista tulisi tehdä ympärivuotisesti, ei ainoastaan kisojen lähestyessä, jotta asia pysyy ihmisten mielessä. Ehdotuksia tuli alueen laajentamisesta, jotta yksilölajeihin saadaan nykyistä enemmän osanottajia.

Tärkeänä mainintana nousee myös avoimuus tiedottamisen ja urheilijavalintojen suhteen. Vastaajat toivoivat, että yhteistyö lajiliittojen kanssa lisääntyisi, jotta voitaisiin välttää päällekkäisyydet kisakalenterin osalta.

“Kisoja voisi järjestää joka vuosi, jos resurssit siihen riittäisivät. Tällöin kisoista tulisi osa kilpailukautta eikä vain joka toinen vuosi järjestettävä tapahtuma. Koska kisat on kokemukseni perusteella aina hyvin järjestetyt, olisi mukava saada kilpailukauden loppuun hyvät kisat, joihin olisi mukava lopettaa kilpailukausi. Kisoissa on myös joukkueiden sisällä hyvä yhteishenki, joka on mukava lisä yksilöurheilulajissa.”

“Toiminnan tehostaminen ja tiedottamisen parantaminen ovat avainasemassa.”

4.7 Julkinen sektori

Selvitystyöhön haluttiin sisällyttää myös julkisen sektorin toimijoiden kuuleminen Opetus- ja kulttuuriministeriöstä, Lapin ja Pohjois-Suomen aluehallintovirastosta sekä Lapin liitosta. Lapin liiton haastattelussa sisältöinä olivat liikunnan tämänhetkinen tila meneillään olevissa rahoitusohjelmissa sekä tulevat ohjelmat, joihin liikunta voisi linkittyä mukaan. Haastattelussa puhuttiin erityisesti Kolarctic-rahoitusohjelmasta, jonka ohjelma-alue kattaa Pohjoiskalotin alueen. Opetus- ja kulttuuriministeriön sekä aluehallintovirastojen haastattelujen avulla haluttiin selvittää muun muassa heidän näkemyksiään BU:n tavoitteista, kehityskohteista ja yhteistyöstä. Lisäksi selvitystyöhön oli tärkeä saada mukaan OKM:n näkemys BU:n tämänhetkisestä toiminnan ja rahoituksen tilasta.

Maakuntaliiton näkökulmasta (Lapin liitto) liikunta on ollut ja on edelleen huonosti Kolarctic-ohjelmassa edustettuna. He näkevät, että kehittymisen paikkoja tämän suhteen olisi ja liikunnan ympärille voisi saada rakennettua todella mielenkiintoisia hankkeita. Kolarctic CBC -ohjelman tavoitteena on edistää ohjelma-alueen talouskehitystä, houkuttelevuutta ja luonnonvarojen käytön kestävyttä, jotta alueen asukkaat ja alueella vierailevat viihtyvät ja voivat nauttia arktisesta luonnosta. Ohjelman tuloksena alue on kukoistava ja ympäristöstävällinen, luonto monimuotoinen ja talous elinvoimainen, idearikas ja teknologiaa hyödyntävä. Ihmisten liikkuminen alueella on helppoa, ja ihmisten välinen yhteistyö on keskeinen arvo. (Lapin liitto 2020).

Liikunta voisi siis hyvin sisältyä yhtenä teemana ohjelmasta rahoitettaviin hankkeisiin. Myös strategiset tavoitteet, jotka EU on asettanut ulkorajayhteistyöohjelmista rahoitettaville toimille, tukevat liikuntateemaa hyvin:

- Raja-alueen talous- ja sosiaalisen kehityksen edistäminen;
- Yhteisiin ympäristö-, terveys- ja turvallisuushaasteisiin vastaaminen;
- Ihmisten, tavaroiden ja pääoman liikkuvuuden edellytysten parantaminen.

Edellisellä ohjelmakaudella eli 2006-2013 toteutetussa Kolarctic ENPI CBC -ohjelmassa toteutettiin hanke ”Kolarctic Sports and Recreational Activities”, jossa liikunta oli mukana oleellisesti. Siinä oli pääpartnerina Kemijärven kaupunki ja partnereina kuntia Itä-Lapista ja Murmanskin alueelta. Hankkeessa hyödynnettiin liikuntapaikkoja rajan molemmin puolin ja urheilujoukkueet järjestivät erityisesti lapsille ja nuorille erilaisia liikuntaturnauksia. Seuraavan ohjelmakauden 2021-2027 sisältöihin on toive saada vahvemmin ihmisten välisen kanssakäymisen edistämistä (people-to-people cooperation). Liikunta ja urheilu tukee myös väestön terveyden ja hyvinvoinnin tavoitetta ja voisi olla hyvä tapa saada mukaan nuoria, joita rajat ylittävässä yhteistyössä kaivataan yhteistyön kestävyuden turvaamiseksi. (Lapin liitto 2020).

Aluehallintovirastojen haastatteluista kävi ilmi, että heidän suhde Barents urheiluun on jäänyt kaukaiseksi. Menneinä vuosina Lapin AVI on tehnyt enemmän lähialueyhteistyötä Venäjän suuntaan. Tällöin AVI olisi haluttu Barents Urheilun toimintaan mukaan rahoittajaksi ja yhteistyökumppaniksi. Yhteistyö ei ole kuitenkaan käynnistynyt missään vaiheessa laajemmin. Tulevaisuudessa yhteistyölle voisi olla paikkoja, kunhan yhteinen tahtotila selvitetään. (Joonas 2020). Pohjois-Suomen AVI:lla ei ollut tietoa Barents Urheilusta tai sen toiminnasta (Silventoinen 2020).

Opetus- ja kulttuuriministeriön edustajan haastattelussa BU:n keskeisimmäksi kehityskohteeksi nousi kalottiyhteistyö pohjoisessa Suomen, Norjan, Ruotsin ja Venäjän kesken. Tärkeintä on rajat ylittävä yhteistyö ja maiden välinen yhteisöllisyys. OKM:n mukaan Barents työn toimintamuoto on ollut melko hyvä. Jatkuvaa keskustelua joudutaan kuitenkin käymään maiden yhteisestä rahoitusmallista. Norjalla on esimerkiksi paremmat vaikuttamisen mahdollisuudet toteuttaa

toimintaa Norjan Sihteeristön avulla. Jossain vaiheessa pöydällä tulee olemaan kysymys, millä tavalla kustannuksia tasataan eri maiden välillä. (Tolonen 2020).

OKM pitää tärkeänä Venäjän mukanaolon Barents yhteistyössä. Toiveena on, että Venäjä kiinnittyisi yhteistyöhön tiiviimmin mukaan. Sillä on merkitystä tulevaisuudessa pysyvän ja rakentavan toiminnan synnyttämiseksi eri maiden välillä. Venäjällä on ollut menneinä vuosina täysin oma toimintatapa ja -linja ja mukanaolo on saattanut vaihdella riippuen poliittisesta suhdanteesta. (Tolonen 2020).

Opetus- ja kulttuuriministeriö on tukenut menneinä vuosina Kalottieurheilua ja Barents Urheilua valtioapukelpoisena yhteisönä. Yksittäisenä organisaationa kehittymismahdollisuudet ovat kuitenkin kohtuullisen pienet, jos on lähestulkoon OKM:n rahoituksen varassa. Mahdollisten uusien toimintamallien avulla, toiminta saisi vahvempaa taustatukea. Jos BU olisi Lapin Liikunnan aliorganisaationa, myös maakunnan kanssa tehtävä yhteistyö Barents alueella loisi pohjaa poliittiselle ulottuvuudelle. (Tolonen 2020).

Nykyisellä mallilla Barents Urheilu ry on ollut kolmen aluejärjestön yhteenliittymä, mutta kuitenkin toiminta on ollut yksittäisten henkilöiden varassa. OKM toivoo jatkuvuuden turvaamista isossa kuvassa ja sen tavoitteellista kehittämistä. Liikuntapoliittisesti pohjoisen alueen yhteistyö on jäänyt vähemmälle huomiolle ja tällä tavoin voidaan luoda luontevaa jatkumoa sille, että se tapahtuu päivittäisessä toiminnassa osana Lapin Liikunnan toimintaa. (Tolonen 2020).

5 JOHTOPÄÄTÖKSET JA HUOMIOT

Barents Urheilun selvitystyön tavoitteena oli kartoittaa Barents Urheilun nykytila, sen toimintamalli ja -kulttuuri, resurssit ja tulevaisuuden näkymät. Tässä selvitystyössä tärkeimmäksi asiaksi muodostui olemassa olevan tiedon dokumentointi perehtymällä saatavilla olevaan kirjalliseen tietoon sekä toteuttamalla haastatteluja Barents Urheilun eri sidosryhmille. Kirjallisen tiedon löytäminen osoittautui selvitystyötä tehdessä haastavaksi ja työn tärkeimpänä tietolähteenä toimivatkin asiantuntijoiden ja eri sidosryhmien haastattelut. Selvitystyö mahdollisti olemassa olevan tiedon tallettamisen kirjalliseen muotoon, mikä oli tärkeää tässä vaiheessa, kun BU:n toimintamalli tulee muuttumaan ja lisäksi BU:n hallituksesta on tulevana vuosina jäämässä pitkään toiminnassa mukana olleita henkilöitä pois. Tiedon tallentaminen kirjalliseen muotoon helpottaa myös esimerkiksi uusien hallitusten jäsenten mukaan tuloa toimintaan sekä vanhojen perinteiden ylläpitämistä, kun kirjallista tietoa on helpommin löydettävissä.

BU:n toiminta on suunnattu lähes kokonaan nuorille, joten nuorten osallistumista toimintaan olisi tärkeää lisätä jollain keinoin. Tällä hetkellä BU:n hallituksessa ei ole mukana nuoria, joita sinne tarvittaisiin mukaan toiminnan suunnitteluun. Haasteena tähän liittyen kuitenkin nousee hallitustoiminnasta kiinnostuneiden nuorten löytäminen mukaan toimintaan. Yksi mahdollisuus voisi olla löytää kiinnostuneita esimerkiksi aikaisemmin kisoihin osallistuneista, jolloin heillä on jo jonkinlaista kosketuspintaa toimintaan. Jos nuorten saaminen hallitukseen on haastavaa, voisi myös pohtia olisiko heitä mahdollista osallistaa toiminnan suunnitteluun jollain muilla keinoin. Voisiko esimerkiksi perustaa erillisen nuorisajaoston hallituksen rinnalle tai järjestää kisoissa / toiminnassa jollain tavalla muuten mukana olleille nuorille työpajoja, joissa he tuovat esiin omia kehitysehdotuksiaan? Nuorten aiempaa laajempi osallistaminen jossain muodossa on kuitenkin tärkeää, jotta nuorten toiveet ja BU:n toiminta kohtaavat.

Yhtenä isona tulevaisuuden kehittämiskohteena on Barents Urheilun tunnettuuden lisääminen ja profiilin nosto. Tämä kehittämiskohde tunnistettiin niin BU:n hallituksen kuin jäsentenkin keskuudessa, mutta toistaiseksi asian edistämiseksi ei ole vielä tehty toimenpiteitä. Tunnettuuden lisäämisen tarpeeseen saatiin myös vahvistusta siitä, että urheiluseuroille suunnatusta kyselystä nousi esiin se, että kaikki seurat eivät olleet tietoisia Barents Urheilun toiminnasta ja BU:n toimintaa

kuvailtiin tuntemattomaksi ja vieraaksi. Tunnettuuden lisäämisessä tärkeää on viestinnän tekeminen ympärivuotiseksi sen sijaan, että se on aktiivista vain kisojen yhteydessä. Viestinnässä tulee tuoda esiin kisojen lisäksi myös BU:n muuta toimintaa ja tehdä sitä kautta toimintaa avoimemmaksi ja helpommin lähestyttäväksi.

Tunnettuuden lisäämiseksi ja viestinnän selkeyttämiseksi Barents Urheilulle olisi hyvä luoda omat nettisivut, jotka sisältävät yleistä tietoa Barents Urheilun toiminnasta ja johon päivitetään ajantasaiset tiedot tulevista kisoista ja muista toiminnoista. Tällä hetkellä tietoa löytyy eri sivustojen, kuten Barents Urheilun kansainvälisten sivujen ja BU:n jäsenten kotisivujen kautta, mutta sivustojen tietoja ei ole päivitetty hetkeen muuten kuin tulevien kisojen osalta. BU:lle voisi myös tehdä omat somekanavat ainakin Facebookiin ja Instagramiin. Näiden kanavien kautta tavoitettaisiin varmasti paremmin myös nuorempaa kohderyhmää.

Barents Urheilulla ei ole tähän saakka ollut omaa strategiaa jäsenmaiden yhteisen strategian rinnalla. Oman strategian laatiminen voisi olla yksi tulevien vuosien kehittämistoimista. Strategia loisi hyviä suuntaviivoja tulevaisuuden painopisteille ja kehittämistoimenpiteille sekä sinne voisi selkiyttää BU:n missiota, visiota ja arvoja, joita yhteiseen strategiaan ei ole selkeästi kirjattu. Missio, visio ja arvot määrittelemällä Barents Urheilun toiminta näyttäytyy myös ulkopuolisille selkeämmin. Missio vaatii ehdottomasti selkiyttämistä, jotta Suomessa sidosryhmille voidaan selkeästi ilmaista, mikä on olemassaolon peruste. Vision osalta tulisi erityisesti muotoilla yksi lause, joka kuvaa BU:n Suomen tulevaisuuden näkymää, myös arvot on hyvä olla kaikkien nähtävillä. Arvojen tulisi heijastua BU:n toiminnassa kaikilla osa-alueilla vahvistaen BU:n brändiä. Haastatteluiden kautta selvisi, että BU:n hallituksen mielessä esimerkiksi arvot olivat kaikkien mielessä samoja. Näistä ei oltu kuitenkaan yhteisesti keskusteltu tarkemmin eikä niitä ollut kirjattuna mihinkään.

Yhteistyön lisääminen eri toimijoiden kanssa ja verkostojen laajentaminen korostuvat tulevaisuudessa, kun BU:n toimintaa lähdetään kehittämään laajemmin. Esimerkiksi lajiliittojen ja urheiluakatemioiden kanssa tehtävää yhteistyötä ja sen muotoja on tarpeen miettiä yhdessä näiden tahojen kanssa. Toisaalta on varmasti myös tarvetta selkiyttää rooleja BU:n, lajiliittojen ja akatemioiden välillä. Lajiliittojen kanssa yhteistyötä voitaisiin lisätä esimerkiksi sen suhteen, että Barents kisat sisällytettäisiin mukaan lajiliittojen kansallisiin kilpailukalentereihin päällekkäisten

tapahtumien välttämiseksi. Lisäksi olisi hyvä, että Barentsin alueen mailla olisi myös oma yhteinen tapahtumakalenteri, johon sisällytetään Barents kisojen lisäksi myös seurojen järjestämät Barents turnaukset. Etenkin Barents Games -kisojen suunnittelussa ja käytännön järjestelyissä oppilaitosyhteistyön lisääminen ja vahvistaminen alueen oppilaitosten kanssa on hyvä mahdollisuus. Keväältä koronan vuoksi peruuntuneiden Kainuun talvikisojen järjestelyissä tehtiin vahvaa yhteistyötä paikallisen oppilaitoksen kanssa ja tätä toimintamallia on hyvä mallintaa myös tulevilla kisoilla.

Barents Games -kisat ovat kehittyneet uuden kisajärjestelmän myötä viime vuosien aikana paljon eteenpäin. Selvitystyössä nousi esiin kisojenkin osalta erilaisia kehittämisen kohteita. Kisoihin valittavien urheilijoiden ja joukkueiden valintaperusteiden tulisi olla avoimempia ja niistä pitäisi tiedottaa enemmän. Valintaperusteita tulee mahdollisesti lisäksi päivittää toiminnan laajentuessa. Olisi myös tärkeää, että valintaperusteet eri maissa ovat yhdenmukaiset, jotta kisoihin osallistuvat urheilijat ja joukkueet ovat keskenään tasavertaisia. Tällä hetkellä tasoerot korostuvat kisoissa etenkin joukkuelajeissa. Jos toiminta ja kisat laajentuvat tulevaisuudessa, on varmasti pohdittava, että voiko toiminta olla edelleen maksutonta kisoihin osallistuville.

Selvitystyön avulla tunnistettiin useita kehittämisen kohteita BU:n toimintaan ja toisaalta myös niitä perinteitä, joiden halutaan säilyvän myös tulevaisuudessa. Nykyisellä toimintamallilla ja resursseilla toiminnan kehittäminen on kuitenkin haastavaa. Kisojen ohella muut kehittämistoimet, kuten urheilija- ja valmentajavaihdot, koulutukset ja seminaarit sekä viestinnän toimenpiteet ovat jääneet vähäisien resurssien vuoksi kisojen varjoon. Myös rahoituksen kestättömyys sekä maiden erilaiset toimintaperiaatteet rahoituksen suhteen ovat omalta osaltaan luoneet epävarmuutta. OKM:n haastattelussa esiin noussut uusi toimintamalli mahdollistaisi aiempaa laajemman ja tavoitteellisemman panostamisen BU:n toiminnan kehittämiseen.

Tulevaisuudessa voi pohtia, voisiko uusia rahoituskanavia hyödyntämällä Barents Urheilun tai yleensäkin Barentsin alueen liikunnan ja rajat ylittävän yhteistyön kehittämistoimiin saada lisäresursseja. Esimerkiksi Lapin liiton haastattelussa esillä olleen Kolarctic CBC -rahoitusohjelman kautta olisi mahdollista hakea rahoitusta hankkeelle, joka rakentuisi liikunnan ympärille tai jossa

liikunta olisi yhtenä oleellisena osana huomioiden rahoitusohjelman ohjelmakauden painopisteet. Tulevan ohjelmakauden tavoitteena on vahvistaa ihmisten välistä kanssakäymistä (people-to-people cooperation) ja tähän tavoitteeseen BU toiminnallaan vastaa.

6 POHDINTA

Selvitystyön alkuperäiseen suunnitelmaan jouduttiin tekemään muutoksia keväällä 2020 iskeneen koronaviruspandemian vuoksi. Haastattelut jouduttiin toteuttamaan kokonaan etäyhteyksien / puhelimen välityksellä, kun suunnitelmana oli toteuttaa hallituksen jäsenille henkilökohtaiset haastattelut kasvotusten ja pitää heille työpajoja. Kasvotusten toteutetuissa haastatteluissa olisi varmasti luonnollisemmin syntynyt keskustelua ja päässyt vaihtamaan ajatuksia. Näkökulmat olisivat voineet olla lisäksi laajempia, kun hallitus olisi päässyt myös yhdessä työstämään ja jakamaan ajatuksia esimerkiksi BU:n tulevaisuuden kehittämiskohteisiin liittyen työpajojen muodossa.

BU:n tunnettuutta koskevaan kyselyyn olisi voinut saada enemmän vastauksia urheiluseuroilta. Nyt kysely meni Lapin Liikunnan, Pohjois-Pohjanmaan Liikunnan ja Urheilun ja Kainuun Liikunnan jäsenseuroille ja vastauksia saatiin yhteensä 63 kappaletta. Jos kyselystä olisi tiedotettu useampia eri kanavia hyödyntäen, esimerkiksi välittämällä sitä eteenpäin kuntien liikuntatoimien kautta, olisi se mahdollisesti tavoittanut myös muita kuin aluejärjestöjen jäsenseuroja paremmin. Esimerkiksi pelkästään Lapin alueella urheiluseuroja on yhteensä noin 400 eli vastauksia olisi voitu saada laajemmastikin. Kevään aikana urheiluseurojen kohtaamisia oli normaalia vähemmän eikä tietoa saanut välitettyä eteenpäin heille kasvotusten. Seuroille suunnatusta kyselystä nousi selkeästi esiin se, että suuri osa urheiluseuroista ei tiedä Barents Urheilun toiminnasta. Jos kyselyyn olisi saatu vielä laajemmin vastauksia, olisi tämä voinut vahvistaa entisestään johtopäätöstä siitä, että BU:n tunnettuus alueen seurojen keskuudessa on vähäistä.

Alueellinen tasa-arvo toteutui selvitystyön tekemisessä hyvin. Vaikka selvitystyön tekijän pääasiallinen työkenttä on Lapin alue, pystyttiin muita verkostoja hyödyntäen esimerkiksi kyselyitä välittämään eteenpäin Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun alueen toimijoille. Urheiluseuroille suunnattuun kyselyyn suurin osa vastauksista tulikin Pohjois-Pohjanmaan urheiluseuroilta, joka on toisaalta myös alueista asukasluvultaan suurin ja jossa seuroja on alueista eniten. Suunnitelmissa oli myös haastatella muitakin kilpaurheilun asiantuntijoita, mutta yhteydenottopyynnöistä huolimatta emme saaneet vastauksia. Voi olla, että asia ei ollut heille riittävän tuttu, jonka vuoksi emme

saaneet kaikkia henkilöitä vastaamaan BU:n liittyviin kysymyksiin. Kaikki oleellimmat kohderyhmät saatiin kuitenkin osallistettua selvitystyöhön suunniteltujen aikaresurssien puitteissa.

Selvitystyön aloitusvaiheessa ilmassa oli paljon ennakkoluuloja. Ajoittain selvitystyön tekijänä tuli tunne siitä, että Barents Urheilu on ”jonkun omaa” eikä toiminta ole avointa. Tietoa BU:sta ei ollut löydettävissä yhdestä paikasta, vaan sitä tuli vastaan eri lähteistä ja eri henkilöiden kautta hiljalleen selvitystyön edetessä. Työn edetessä, ennakkoluuloista poiketen, selvitystyöhön suhtauduttiin kuitenkin avoimesti ja se nähtiin juuri tietopohjan rakentamisena ja kehittämistyönä, mikä työn perimmäinen tarkoitus olikin.

Selvitystyön tekeminen osoittautui tärkeäksi, sillä samanlaista selvitystä ei ole aikaisemmin tehty ja kirjatun tiedon löytäminen oli haastavaa. Selvitystyön tekeminen tässä vaiheessa oli tärkeää myös BU:n tulevaisuuden kehittämistoimia ajatellen, sillä nyt tietoa on helposti löydettävissä yksissä kansissa. Selvitystyö ja tiedon kirjaaminen on saanut kiitosta BU:n hallitukselta, sillä työhön on saatu koottua tärkeää tietoa myös Barents Urheilun historiikkiin sekä vanhoihin perinteisiin liittyen. Koska asia on ollut enemmän esillä eri verkostoissa ja yhteistyökumppaneiden keskuudessa, on työ jo itsessään lisännyt BU:n tunnettuutta sekä kiinnostusta toimintaa kohtaan. Työn avulla on pystytty nostamaan BU:n profiilia ja tämän pohjalta on hyvä jatkaa tulevien kehittämistoimien parissa. Barents Urheilun toimintaan ja toiminnan kehittämiseen on selvästi kiinnostusta jatkossakin ja toiminnan merkityksellisyys tuli esiin useissa haastatteluissa esimerkiksi seuraavien toteamusten kautta:

“Barents Games -tapahtumaan osallistuminen on urheilijalle kunnia-asia ja osalle osallistujista ainoa kansainvälinen kilpailumahdollisuus.”

“Hieno mahdollisuus monelle nuorelle kokea uudenlainen elämys hiukan erilaisessa yhteisössä!”

7 LÄHTEET

Aula, E-L. Taloussihteeri. Barents Urheilu ry. Haastattelu 17.9.2020

Barentsin alue muuttuu – miten Suomi sopeutuu? Valtionneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja 31/2017. Viitattu 3.11.2020.

http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/160246/Barentsin_alue_muuttuu.pdf

Barents info. Viitattu 10.2.2020 <http://www.barentsinfo.org/>

Barents Sports Strategic Plan 2016-2020. Viitattu 10.2.2020. <https://barentssports.com/strategic-plan-2016-2020>

Barents Urheilun verkkosivut. Viitattu 10.2.2020. <https://barentssports.com/?id=2102347697>.

Barents Urheilu ry:n säännöt. Jäljennös 1.6.2017

Barents nuorisoneuvosto, Barents Regional Youth Council. Viitattu 9.4.2020. <http://www.barentsyouth.org>

Happonen, O. Barents Urheilu ry:n puheenjohtaja. Haastattelu 20.2.2020 & 15.4.2020.

Joona, K. Lapin aluehallintoviraston liikuntatoimen ylitarkastaja. Haastattelu 26.5.2020.

Keskitalo, H. Santasport Lapin urheiluopiston kehityspäällikkö. Haastattelu 11.9.2020.

Lapin Liikunta ry:n verkkosivut. Viitattu 15.4.2020. <https://www.lapinliikunta.com/seura/barents-urheilu/>.

Norjan Barents sihteeristö. Viitattu 15.4.2020. <http://www.barents.no>

Saapunki, J. Alueellinen suunnittelija. Paralympiakomitea. Haastattelu 17.4.2020.

Silventoinen, U. Pohjois-Suomen aluehallintoviraston liikuntatoimen ylitarkastaja. Haastattelu 18.5.2020.

Takalo, T. Toiminnanjohtaja. Kainuun Liikunta ry. Haastattelu 25.6.2020.

The Barents Region. Viitattu 30.4.2020. <https://www.barentscooperation.org/en/About/Learn-More/Barents-region>.

Tolonen, H. Ylitarkastaja. Opetus- ja kulttuuriministeriö. Haastattelu 11.9.2020.

LIITTEET

Liite 1. Barents Urheilun uuden organisoitumisen toimintatapaohjeluonnos

Suomen Barents Urheilun toimintatapaohje (luonnos)

Tehtävä

Barents Urheilun tehtävänä on edistää nuorten kansainvälistä yhteisöllisyyttä järjestämällä kilpaurheilutoimintaa ja urheilijavaihtoja Barentsin alueella.

Tavoite

Tavoitteena on edistää nuorten kasvua ja kehitystä antamalla heille mahdollisuuden tutustua naapurimaiden nuoriin ja kulttuuriin liikunnan avulla. Haluamme osallistaa nuoria Barentsin alueen urheilutoiminnan suunnitteluun, hallintoon ja pyrkiä kasvattamaan heistä uusia johtajia. Tavoitteena on ylläpitää ja edistää yhteistyötä eri liikunta- ja urheiluorganisaatioiden sekä sidosryhmien kanssa.

Arvot ja motto

Kansainvälisyys, monikulttuurisuus, avoimuus, yhdenvertaisuus.

“Liikuntaa yli rajojen”

”Sharing the arctic spirit”

Toiminta-alue

Kainuun Liikunta: Kainuun 8 kuntaa

Lapin Liikunta: Lapin 21 kuntaa

Pohjois-Pohjanmaan Liikunta ja Urheilu: Pohjois-Pohjanmaan 30 kuntaa

Päätöksenteko

Barents Urheilua johtaa ja koordinoi Lapin Liikunnan alla oleva BU toimikunta, joka koostuu siirtymävaiheessa (vuosi 2021) 9 henkilöjäsenestä. Vuoden 2021 aikana nämä samat henkilöt ovat myös Barents Urheilu ry:n hallituksen jäseniä (Kainuu 3, Lappi 3, Pohjois-Pohjanmaa 3). Siirtymäkauden jälkeen vuonna 2022 toimikunnan muodostaa kuusi jäsentä, joista 1 on puheenjohtaja (Kainuu 2, Lappi 2, Pohjois-Pohjanmaa 2).

Toimikunta valitsee keskuudestaan puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja kutsuu sihteerin. Asioiden valmisteluun ja nopeaan päätöksentekoon osallistuu pienempi työryhmä, joka koostuu toimikunnan puheenjohtajistosta ja sihteeristä. Toimikunnan jäsenistö koostuu toimihenkilöistä ja vapaaehtoisista. Toimikausi on kalenterivuosi.

Barents Urheilun toimikunta noudattaa Lapin Liikunta ry:n

- [sääntöjä](#)
- [tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaa](#)
- [hyvän hallinnon periaatteita](#)
- [turvallisen ja terveellisen ympäristön ohjeita](#)
- [kestävää kehitystä](#)

Toimintaa linjataan Barents Sports Committeen kansainväliseen toimintaohjeeseen ja uuteen tulevaan strategiaan.

BU toimikunta toimii itsenäisesti laatimansa toiminta- ja taloussuunnitelman puitteissa, joka on vahvistettu Lapin Liikunnan päättävissä elimissä. Toiminta- ja taloussuunnitelma tulee olla Lapin Liikunnan toiminnanjohtajalla syyskuun loppuun mennessä. Vuosiraportti tulee palauttaa helmikuun loppuun mennessä. BU toimikunta kokoontuu tarvittaessa, mutta vähintään kaksi kertaa vuodessa.

Toimikunnan jäsenistä 1-2 tulee olla mahdollisuuksien mukaan nuorisojäseniä.

Nuorisojäsenen määritelmä: Alle 30 -vuotias liikunnasta ja urheilusta kiinnostunut henkilö Kainuun, Pohjois-Pohjanmaan tai Lapin Liikunnan alueelta.

Käsitteet

Barents Urheilu = Tarkoittaa Suomessa olevaa toimikuntaa, joka edistää Barents Urheilun asioita Lapin, Kainuun ja Pohjois-Pohjanmaan alueella.

Barents Konferenssi = Järjestetään joka neljäs 4.vuosi. Konferenssiin osallistuu edustus kaikista jäsenmaista, missä päätetään tulevien kilpailujen ajankohdat ja isäntämaat.

Barentsin Urheilukomitea (Barents Sports Committee, BSC) = Ylin päättävä elin Barents Konferenssien välillä. Kokoonpanossa kaksi edustajajäsentä kustakin jäsenmaasta. Komitea päättää kilpailtavat lajit kesä- ja talvikilpailuihin.

Barents Games = Vuorovuosin järjestetään Barentsin Kesäkisat (Barents Summer Games, BSG) ja Barentsin Talvikisat (Barents Winter Games, BWG).

Kansalliset järjestöt = Nimitystä käytetään järjestöistä tai toimikunnista, jotka koordinoivat Barents Urheilua omassa maassaan. Suomessa se on nimeltään Barents Urheilun toimikunta. Järjestöt toimivat linkkinä muiden maiden kansallisiin järjestöihin. Järjestöt johtaa vuorovuosina kilpailujen järjestämistä tai lähettävät urheilijoita muiden maiden Barents kilpailuihin.

Verkkosivut

<https://www.lapinliikunta.com/seura/barents-urheilu/> (tullaan uudistamaan)